

Infrastrukturprogram for kystskogbruket

Skogkurs rapp. 01-2015, SINTEF, NOBIO, Skogkurs

«En ekstraordinær satsing på Infrastruktur i kystskogbruket».

Den fylkeskommunale Melding om kystskogbruket 2015 peker på at skogreisings-skogene med meget store tømmerressurser blir hogstmoden i kommende 25-årsperiode. Infrastrukturen i kystskogfylkene er i dag alt for dårlig utbygd til å kunne bære de meget store transportvolumene denne «skoghøstingen» vil medføre. For å sikre nærings- og klimapotensialene og å unngå at store biomasseressurser skal gå tapt, kreves derfor en ekstraordinær satsing på infrastrukturen i kystskogbruket. Dette gjelder spesielt skogsveier, men også utskipingskaier/terminaler og flaskehalsen på offentlige veier.

Bakgrunn

De 10 fylkeskommunene fra Vest-Agder til Finnmark har i felleskap ønsket å løfte skognæringssatsingen i sine landsdeler og laget allerede i 2008 en egen Melding om kystskogbruket. Meldingen ble rullert i en omfattende prosess og Melding om kystskogbruket 2015 er nå vedtatt i alle 10 fylkeskommuner med verdiskaping og klimasatsing som hovedbudskap. I meldingen er utbyggingen av infrastruktur prioritert meget høyt og man støtter derfor aktivt opp om Skognæringa Kyst sitt arbeid med å få laget et Infrastrukturprogram for kystskogbruket. SINTEF, NIBIO og Skogkurs har nå utarbeidet et slikt program og nedenfor beskrives kort en del hovedpunkter i programmet.

✓ **Avvirkning og verdiskaping.**

Melding om kystskogbruket 2015 peker på at skog- og trenæringa i kystskogfylkene har et økonomisk omsetningspotensial på 60 milliarder kroner pr. år, dersom Skog22s forutsetninger legges til grunn. Med grunnlag i de nyeste skogressursdata skisserer Infrastrukturprogrammet en bærekraftig avvirkningsøkning fra dagens ca. 2 millioner kubikkmeter til ca. 5,5 mill. kubikkmeter i 2040. Dette omfatter alle kystskogfylkene samlet. Hovedandelen av (75%) skogsvirket fra alle kystskogfylkene går til foredling i Norge. Analysene viser dessuten at eksport av tømmer fra de nordlige deler av Norge p.t. er lite lønnsomt.

✓ **Skogsbilveiene**

Infrastrukturprogrammet, som forutsettes gjennomført som en ekstraordinær nasjonal satsing, foreslår at utbygging av skogsbilveinettet i kystfylkene forseres kraftig, opp mot en 4-dobling av årlig utbyggingsnivå. Totalt viser analysen at det må bygges 3550 km nye skogsbilveier. Det er regnet med en kostnad på 750 kroner pr. meter ny skogsbilvei hvilket gir et investeringsbehov på ca. 2,7 milliarder kroner. Skogsbilveibygging er normalt et spleiselag mellom det offentlige og skogeierne.

✓ **Tømmerkaier**

Infrastrukturprogrammet viser videre at 26 nye tømmerkaier må etableres eller utbedres frem mot 2040. Basert på erfaringstall er total kostnad anslått til ca. 650 millioner kroner. Tømmerkaiene er del av det offentlige veinettet.

- ✓ **Offentlige veier**
Infrastrukturprogrammet viser at flaskehalsen på det offentlige veinettet (kommune-, fylkes- og riksveier) må utbedres og oppgraderes. Behovet for oppgradering er ulikt i de forskjellige fylkene. I fylkene Rogaland, Hordaland og Sogn og Fjordane er det så å si ikke åpnet for 60 tonns vogntog og 24 meters lengde. Ved å legge til grunn aktuelt transportkvantum i det foreslåtte utbyggingsprogrammet skiller Vest-Agder og Hordaland seg ut med de største potensielle innsparinger, etterfulgt av Trøndelagsfylkene.
- ✓ **Kompetanse**
Infrastrukturprogrammet peker på at det skogfaglige kompetansemiljø må forsterkes. Kapasiteten innen skogsdrift inkludert taubanedrift, skogsveiplanlegging, veibygging og kaibygging må økes. Kommunene må også ha tilstrekkelig skogfaglig kompetanse og ordningen med skogpådrivere og eiendomsoverbyggende samarbeid må utvikles videre.
- ✓ **Dynamisk hovedplan for skogsveier.**
Analysene i Infrastrukturprogrammet bygger i hovedsak på kommunale hovedplaner for skogsveier. Disse må være et dynamisk plangrunnlag for skogsveiutbyggingen i kommunene. Skogressursdata må derfor oppdateres fortløpende ved ressurskartlegging utført av NIBIO. Rutiner og system må etableres slik at nye ressursdata leses inn i hovedplaner for skogsveier og som grunnlag for tømmerkaiutbygging og flaskehalsutbedring. Nye datasett må gjøres tilgjengelig for skogforvaltningen og næringa.
- ✓ **Forslag til utbygging**
I infrastrukturprogrammet er det laget et forslag til periodevis utbygging av skogsbilveier og tømmerkaier. Det må presiseres at utbyggingen skal stå ferdig i starten av den oppgitt perioden. Tilhørende plan- og utbyggingsprosesser er komplekse og tar ofte lang tid. Planprosesser må derfor startes og gjennomføres i periodene før utbyggingen.

Da utbyggingen også vil berøre flere departementer og bevilgninger over ulike poster er det kanskje en fordel om arbeidet kan organiseres interdepartementalt. I fylkene trengs også en felles oppfølging med næringa, forvaltningen og regional politisk nivå.

Kystskogbruket ved Skognæringa Kyst SA mener det snarest må settes i gang et nasjonalt utbyggingsprogram for å realisere de store lønnsomme tømmerressursene i kystskogbruket.

Styret i Skognæringa Kyst SA
Granvin/ Steinkjer 06.10.15

Jan Ivar Rødland (leder) Inger Grethe Hansen Torbjørn Frivik

Knut Dreier Geir Kvammen Anders Børstad